

TÉMATA PRO ÚSTNÍ MATURITNÍ ZKOUŠKU ZE ZEMĚPISU – PROFILOVÁ ČÁST

Školní rok: 2024/2025

Třída: 4. A, B, C, 6. E

Č. j. JGPT/1774/2024

1. Definice geografie, předmět jejího zkoumání (krajina, kulturní krajina, krajinná sféra), členění geografických věd, vliv fyzickogeografické sféry na vyspělost regionu (kontrasty současného světa, státy Severu a Jihu, jádrové oblasti a periferie)
2. Země jako vesmírné těleso, tvar a velikost Země, pohyby Země (čas, roční období, délka dnů a nocí, datová hranice, časová pásma)
3. Atmosféra – stavba, složení, funkce, všeobecná cirkulace (teplota, tlak, radiační bilance), počasí a podnebí, klimatotvorní činitelé, vznik větru a srážek (cyklóny a anticyklóny, monzuny, atmosférické fronty)
4. Hydrosféra, rozdělení zásob na Zemi, oběh vody na Zemi (režim řek, vznik jezer, podpovrchová voda), voda v mořích a oceánech, vlastnosti a pohyby mořské vody (teplota, hustota, salinita, vlnění, proudění)
5. Litosféra – stavba a složení zemské kůry, vývoj zemského povrchu (litosférické desky, vznik pevnin a oceánů, typy zemské kůry) vliv vnějších a vnitřních geomorfologických sil, horotvorné pohyby, typy reliéfu (geomorfologické tvary, reliéf vzniklý působením vody, větru, ledovce)
6. Pedosféra – vznik, složení, typologie a rozšíření půd na Zemi (půdní druhy, půdní typy, půdní profil). Zemědělství (zemědělská výroba, intenzivní a extenzivní zemědělství, zemědělské oblasti světa)
7. Světové hospodářství – průmysl (rozdělení průmyslu, lokalizační faktory, průmyslové oblasti) a doprava
8. Obyvatelstvo a sídla – vývoj osídlení, rozmístění, struktura (populační exploze, demografická revoluce), proces urbanizace a městská sídla, typy sídel (vliv urbanizace na životní prostředí)
9. Kartografie – obsah map, měřítko, kartografická zobrazení (tvorba map, druhy map, popis)
10. Geobiomy na Zemi – tropický deštný les, savany, pouště a polopouště, subtropické krajiny, stepi, lesy mírného pásu, tundry a polární pustiny, výškové stupně v krajině, biosféra a člověk
11. Hospodářství České republiky – zemědělská a průmyslová výroba, vliv zemědělství a průmyslu na životní prostředí
12. Obyvatelstvo České republiky, národnostní, náboženská, věková a zaměstnanecká struktura, vývoj počtu obyvatelstva, rozmístění obyvatelstva sídla (migrace, populační politika), vliv obyvatelstva na ŽP v ČR, systém ochrany ŽP v ČR
13. Česká republika – celková fyzicko-geografický přehled (geologický vývoj, nerostné bohatství, podnebí, vodstvo, vegetace, půdy)

14. Latinská Amerika – Brazílie (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
15. Severní Amerika-USA, Kanada (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
16. Střední Evropa a Alpské země – Německo (fyzicko-geografický přehled, regionální přehled ekonomická charakteristika)
17. Jižní Evropa-Itálie, Španělsko (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
18. Severní Evropa – státy severní Evropy (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
19. Západní Evropa – Francie (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
20. Západní Evropa – Velká Británie (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
21. Rusko (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika, vzájemné vztahy s nově vzniklými státy po rozpadu SSSR)
22. Východní Asie-Čína (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
23. Východní Asie-Japonsko (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
24. Jižní Asie – Indie (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
25. Centrální Asie a Zakavkazské republiky (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
26. Jihovýchodní Asie – Indonésie, Thajsko, Vietnam (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
27. Jihozápadní Asie – Izrael (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
28. Severní Afrika - arabský svět (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
29. Subsaharská Afrika-JAR (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)
30. Austrálie a Oceánie (fyzicko-geografický přehled, regionální členění, ekonomická charakteristika)

Projednáno a schváleno předmětovou sekcí v Ostravě dne 26. 8. 2024

Mgr. Lenka Hrbáčová v. r.
vedoucí předmětové sekce

Ing. Monika Kocháňová v. r.
ředitelka